

Forfatter: Molbech, Christian Knud Frederik

Titel: BREV TIL: Molbech, Christian FRA: Molbech, Christian Knud Frederik (1852-09-20)

Citation: Molbech, Christian Knud Frederik: "BREV TIL: Molbech, Christian FRA: Molbech, Christian Knud Frederik (1852-09-20)", i *Christian Molbech og hans Søn Christian K. F. Molbech - En Brevveksling*, Museum Tusulanums Forlag, s. 12. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001991706-000-shoot-L0019917060000005.pdf> (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: Christian Molbech og hans Søn Christian K. F. Molbech - En Brevveksling

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Milano. d. 20de Sept. 1852.

Min kiære Fader!

Den sidste Formiddag, jeg tilbringer i Milano, hvortil jeg ankom sund og veltilmode for 3 Dage siden, vil jeg anvende til at samle mine Tanker om det, jeg senest har seet, og give dig og min kiære Moder en kortfattet Beretning om min lykkelig tilendebragte 10 Dages Schweizer-Reise. Jeg vil skrive saa langt jeg kan faae Tid til (Kl. 12½ reiser jeg nemlig med Diligencen til Genua), og kan da siden, om nogle Dage ende Brevet.

Altsaa, nu har jeg ogsaa været paa den Landevei, hvorover Strømmen af Reisende aarlig vælter sig, og hvor den efterlader sine Pletter og Mærker, ligesom smudsige Fodtrin, s. 130m ikke paa Folkecharakteeren i det Hele, saa dog paa den største Deel af de Schweizere, den Reisende kommer i Berøring med. Paatrængenhed, Løgnagtighed og Vindesyge træffer man her i endnu høiere Grad end i Italien, og under langt mindre naive og derfor langt utaaleligere Former; forfulgt af Tiggere, Cretinere, uforskammede »Kellnere« og af Lediggængere, der under Navn af »Førere« tilbyde den Reisende deres Tieneste, holder man sit Indtog i Alpelandet. Men naar man med Taalmod og Taushed, eller vel ogsaa nu og da ved grove Ord, har jaget denne Myggesværme fra sig, har spændt sin Randsel paa Ryggen, og med sin Alpestock i Haanden er kommen et Stykke op paa Biergene eller nogle Mile ind i de ensomme Dale, da aander man friere; Sværmen har fordeelt sig, her og der møder man vel en enkelt Tourist, eller nogle Damer til Hest — men ellers hører man kun Biergstrømmen bruse, Køernes Klokker klinge ned fra de høitliggende Græsgange, og man indaander en Luft, saa frisk, som man neppe kender ved Havet selv. Den styrker Nerverne, spænder Muskelkraften, gjør Sindet let og glad, gjør Blikket paa det Svundne mindre mørkt, og Udsigten fremad lys og lovende. Og har man først steget, langsomt men jevnt og udholdende i flere Timer, eller rettere, lidt efter lidt, i flere Dage, da kommer man til Egne, ensomme og store, som de udgik fra Skaberens Haand, ubesmittede af de Vandrendes Mængde, fordi kun Øiet kan hvile paa disse Biergtoppe, men Foden ikke betræde dem, og ikke bære Støv fra den smudsige Jord op paa det rene Sneedække. Og her modtager den Reisende, der har Øie og Øre for det Store, saavel i Syn, som i Lyd, saa mærkelige Indtryk, at de ikke kunne sammenlignes med Andet i Naturen, end med en Udsigt over det ubegrændsede Hav, fra et Skib, hvor man ikke seer Land, eller med Himlen, en Vinternat, naar den staaer fuld af Stjerner. At ogsaa min Vandring deroppe i det Høie (i det Store, kunde man sige) ikke har været uden Frugt, uden dybe Indtryk, Frigørelse for meget Smaat, Styrkelse og Lægedom for Sindet, kan Du vel vide; og jeg vil da nu give dig et Omrids af min Vandring, der vel ikke bliver stort andet end en Forklaring af den Vei, jeg har taget. —

Fra Zürich skrev jeg et kort Brev hjem, som jeg haaber, Du har faaet. I denne, ved Züricher-Søen og Floden Limath, smukt beliggende, virkelig anseelige By opholdt jeg mig og hvilede mig een Dag. Den følgende, Tirsdag d. s. 147de, tiltraadte jeg min egentlige Schweizer-Reise. Brøchner og jeg toge om Morgenen, med et Dampskib et Stykke opad Søen til en lille By, ved Navn Horgen, kiørte derfra til Zug, og gik her atter ombord i en Dampbaad, der paa en Times Tid førte os til Byen Art, ved den sydlige Ende af Zuger-Sø. Allerede ved Zug, og endnu mere da vi glæde over Søen, nødtes vi til at løfte Øinene høiere i Veiret, end før, naar vi vilde see op til Biergtoppene, og det endskiøndt Søen dog allerede ligger meer end 1300 Fod over Havfladen. Dyb, grønlig og stille laae Vandfladen for os, og ved Siden hævede sig, grønt og venligt, Bierget Rigi, som vi snart skulde bestige. Rigi er egentlig en Gruppe af Bierge, af hvilke det høieste, Rigikulm er 5,550 Fod over Havfladen. Det sænker sig mod Nord og Nordvest temmelig brat ned imod Søen, mod Syden derimod gaaer det jevnt nedad, og er bedækket med talrige Græsgange og fulde af Mandel-, Figen- og Kastanietræer. De 3 Søer, Vierwaldstätter-, Zuger- og Lowerzer-Søen omgive det paa tre Sider. Omtrent Kl. 2 gik vi fra Byen Art, forbi Goldan, hvor der endnu sees Spor af det Fjeldskred, som i 1806 forvandlede hele Dalen til en Steenmark, begravede fire Landsbyer og dræbte 500 Mennesker (Dalen er overalt endnu besaaet med store Klippestykker); og her, fra Goldan, begyndte først den egentlige Opstigning, først over Græsgange, saa forbi Fyrreskove, hvor Fieldbækkene styrtede sig brusende ned. Vi havde ingen Fører, gik efter Kortet, og bar selv vort Tøi. Veien var meget steil og besværlig, jeg var endnu uvant med at stige, og gik derfor i Begyndelsen for rask; siden nødtes jeg vel til at gaae langsomt. Her og der hvilede vi, blandede Cognac og Vand i vort Bæger, for at styrke os, og skrede saa videre. Efter 5 Timers anstrængt Marsch naaede jeg omsider, drivvaad af Sved og uhyre træet, til Toppen — men hvilken Udsigt eller Nedsigt var ikke her! Som et uhyre Landkort laae de lavere Egne i mange, mange Miles Rundkreds udstrakt for mit forundrede Øie, Bierge, Floder, Dale og Byer, Søer, der skinnede som Guld og Sølv i Aftenglandsen, og det Hele bevogtet af en Krands af vældige Kæmpebierge, med Taager og Skyer om deres Toppe. Jeg har aldrig før seet noget Lignende, og først den følgende Morgen fik jeg et Sidestykke dertil at see. Paa Toppen af Bierget er et fortræffeligt Værtshuus, hvor man overnatter. Her traf vi et Selskab af vel 50 Personer, Herrer og Damer, deriblandt Grev Knuth fra Laaland og hans Søn, i Selskab med hvem vi spiste til Aften. Den følgende Morgen s. 15Kl. 5 vare vi igien paa Benene, for at see Solen staae op. Himlen var aldeles reen og klar, men hele Landskabet underneden, Søer og Byer og Dale var bedækket med et hvidligt Lag af Taage og saae ud som en uhyre Sneemark, eller som Havet, belagt med Iis. Men Biergene vare rundt om ganske klare. Og nu saae jeg for første Gang ret vældige Sneebierge. I Sydvest laae den hele Række Berner-Alper høi, reen og tydelig for Øiet, først hvidtskinnende, derpaa rødmeende paa Toppene, da Solen skulde til at staae op; høiest den spidse »Jungfrau«, derpaa »Munken«, »Schreckhorn« o. fl. Jeg kan sige, at af alt det meget Skiønne og Store jeg har seet, baade hiemme og ude, er dette Syn dog endnu det skiønneste og største. Da vi vel havde seet os mætte, gik vi ind igien, for nu ogsaa at blive mætte paa en anden Maade, og da vi havde opvarmet vore

stivfrosne Lemmer med nogle Kopper varm Kaffe og Melk, begave vi os nedad Biergets Sydside — en let og smilende Vandring i Sammenligning med Opstigningen — og kom efter 2 Timers Forløb til Waggis^{*)}. — — —

Jeg ender dette Brev i Genua, d. 22de Sept. og maa desværre opsætte, hvad jeg kunde have at sige om Mailand og denne By til en anden Gang. I Selskab med to danske Architekter, Herholdt og Meldahl, har jeg tilbragt tre smukke og indholdsrige Dage i Milano, seet Malerisamlingen, det Ambrosiske Bibliothek, mange Palladser, og først og sidst den herlige Domkirke, fra hvis Taarn jeg om Morgenen kastede det sidste Blik til de sneebedækkede Alper, hvis Toppe, ligesom et Luftsyn, saaes svævende langt borte paa den grønne Baggrund. — Med Diligencen kom jeg i Aftes til Genua, der overraskede mig ved sin herlige Beliggenhed, amphitheatralsk, med Bierge bagved, og det store, blaa Hav for sine Fødder. Jeg har et smukt Værelse, med Udsigt over Havnen, som er fuld af Skibe, og som minder mig baade om Neapel og om Malaga. To Dage blive vi her; i Overmorgen reise vi med en Vetturin, over Spezia og Lucca til Pisa, hvor vi skulle ankomme Mandag Middag, d. 27de Sept. og kunne altsaa d. 28de vente at være i Florents, hvorefter jeg længes meget, og hvor vi agte at tilbringe 14 Dage. Derfra skal jeg da atter skrive til Hiemmet. Lad dette Brev imidlertid bringe dig, min kiære Fader, min hiertelige Lykønskning til den 8de October; om Gud vil, skulle vi vel ikke oftere være adskilte paa denne s. 16Dag, men endnu opleve den tidt, glade med hinanden. Bring mine kiærlige Hilsener til Moder; mine Colleger paa Bibliotheket beder jeg dig ogsaa hilse venligt, og hvem der ellers erindrer mig. — Jeg selv er rask, og styrket paa Siæl og Legeme, især ved Fodvandringen, seer jeg med glad og rolig Forventning Vinteren imøde. Gid jeg maa høre det Samme om dig, og om Enhver jeg har kiær. — —

Christian.